

“Πολλές έννοιες και αρχές μπορούν να εξηγήσουν και να συμπληρώσουν την έννοια του εθελοντισμού.

Αγάπη, ελευθερία, εκτίμηση, αυτοσεβασμός, ανθρωπιά, ανάγκη για προσφορά από μένα σε σένα, σε κείνον που τη χρειάζεται.

Ο **εθελοντισμός** είναι μια πλατειά έννοια, η οποία σε όλες της τις μορφές, περιέχει **πρώτο**, το στοιχείο της δράσης και **δεύτερο**, το στοιχείο της προσωπικής, ατομικής απόφασης, σαν προϋπόθεση αυτής της δράσης.

Υπάρχουν ποικίλες **μορφές εθελοντισμού**, που η κάθε μια εμφανίζεται με τη δική της έκφραση, στον ιδιαίτερο χώρο που απευθύνεται:

Υπάρχει ο **διεθνής εθελοντισμός** ως προσφορά αλληλεγγύης στις χώρες του Τρίτου Κόσμου ή ανθρωπιστικών υπηρεσιών στις ζώνες πολεμικών συγκρούσεων. Αυτό εκφράζεται με αποστολές ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρόφιμα, ρούχα, φάρμακα σε παιδιά, πρόσφυγες κλπ. Είναι γνωστή η δράση των “Γιατρών του Κόσμου” και των “Γιατρών χωρίς Σύνορα”.

Σε ανάπτυξη βρίσκεται ο **περιβαλλοντικός εθελοντισμός**, μέσω προώθησης πρωτοβουλιών για την καθαριότητα των δασών και παραθαλάσσιων περιοχών, διαφώτισης και ενημέρωσης του κοινού για ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης. Χαρακτηριστικές οι δραστηριότητες της Greenpeace. Πρόσφατα συστάθηκε Σώμα Εθελοντών Πυροφυλάκων.

Επίσης υπάρχει ο **εθελοντισμός πολιτικής άμυνας** μέσω του οποίου γίνονται οι πρώτες ενέργειες για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών: πυρκαϊών, θεομηνιών (σεισμών, φυσικών καταστροφών κλπ), πολεμικών συγκρούσεων.

Στον κοινωνικό τομέα αναπτύσσεται ο **κοινωνικός εθελοντισμός**, ως υπηρεσία σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, όπως παροχή υπηρεσιών σε άτομα τρίτης ηλικίας, σε άτομα με ειδικές ανάγκες (σωματική αναπηρία, νοητική υστέρηση ή ψυχική ασθένεια) σε οικογένειες που βρίσκονται σε συνθήκες κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού (μακροχρόνια άνεργοι γονείς, μονογονεϊκές οικογένειες κλπ), σε

Αγάπη, ελευθερία, εκτίμηση, αυτοσεβασμός, ανθρωπιά, ανάγκη για προσφορά από μένα σε σένα, σε κείνον που τη χρειάζεται

άτομα εξαρτημένα από ουσίες, ασθενείς με Aids κλπ.

Στο επίπεδο του κοινωνικού εθελοντισμού δρά το Σώμα Εθελοντών Λευκωσίας (Σ.Ε.Λ.), το οποίο έχει στόχο, τόσο την κάλυψη των άμεσων αναγκών σε εθελοντική εργασία, όσο τη διάδοση του εθελοντισμού σαν πρακτική κοινωνικής αλληλεγγύης. Βασική αρχή στην οποία στηρίζεται η προσφορά των εθελοντών, είναι η ισότιμη αντιμετώπιση των ανθρώπων που τους συμπαραστεκόμαστε γιατί πιστεύουμε ότι στη θέση τους θα μπορούσε να βρεθεί οποιοσδήποτε οποιαδήποτε στιγμή.

Ο οίκτος και η “φιλάνθρωπία” δεν έχουν θέση στη φιλοσοφία μας. Εδώ βρίσκεται μια μεγάλη διαφορά της σύγχρονη οργανωμένης και συστηματικής εθελοντικής προσφοράς με την προγενέστερη φιλάνθρωπη δράση με τη χαρακτηριστική εικόνα των φιλάνθρωπων κυριών να πηγαίνουν από ίδρυμα σε ίδρυμα προσφέροντας γλυκά δημιουργώντας και διατηρώντας διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα σε δύο κόσμους.

Άλλη βασική αρχή είναι αυτή της συμμετοχής. Ο εθελοντικός τομέας έχει ενεργό συμβολή στον κοινωνικό προβληματισμό και τη διαμόρφωση κοινωνικής πολιτικής. Ο εθελοντισμός μπορεί να επικρίνει να επιλύσει και πάνω απ’ όλα να προσφέρει.

Βασικοί σκοποί μας είναι:

1. Ο εντοπισμός και η αξιοποίηση πάνω σε οργανωμένη βάση ατόμων που προσφέρονται να παράσχουν κατ’ ευθείαν εξυπηρέτηση σε άτομα που έχουν ανάγκη.
2. Η καλλιέργεια εθελοντικής συνείδησης που να ωθεί τους ανθρώπους να στέκονται κοντά στο συνάνθρωπο που σε δεδομένη στιγμή βρίσκεται σε δυσμενή κοινωνικοοικονομική κατάσταση. Πε-

ποίθησή μας είναι ότι η επίτευξη αυτού του στόχου πρέπει να περάσει μέσα από δύο πολύ σημαντικούς κοινωνικούς θεσμούς. Την εκπαίδευση και την οικογένεια.

Που συνίσταται το οργανωμένο της εθελοντικής προσφοράς; Το Σώμα Εθελοντών έχει τη δική του δομή και οργάνωση με Σχέδιο Λειτουργίας, με μηχανισμούς επικοινωνίας με τις οργανώσεις και υπηρεσίες που απασχολούν εθελοντές καθώς επίσης και με τους ίδιους τους εθελοντές, ώστε να εκτιμάται και να βελτιώνεται η όλη λειτουργία του προγράμματος.

Η επιμόρφωση είναι το δεύτερο βασικό στοιχείο της οργανωμένης προσφοράς. Απλά και μόνο η θέληση να προσφέρεις δεν είναι αρκετή για να είναι η προσφορά σου αποτελεσματική. Χρειάζεται να γνωρίζεις το ρόλο σου σαν εθελοντής, τη σχέση σου με τους δέκτες της προσφοράς σου και βασικούς τρόπους προσέγγισης. Χρειάζεται να γνωρίζεις τα όρια τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις σου.

Προηγούμενως αναφέρθηκα στις ανάγκες σε εθελοντική εργασία. Οι ανάγκες αυτές έχουν άμεση σχέση με τις διάφορες οργανώσεις εθελοντικής πρωτοβουλίας που λειτουργούν στη Λευκωσία οι οποίες στον αριθμό ξεπερνούν τις 60 και καλύπτουν όλο το φάσμα των ανθρώπων που χρειάζονται υποστήριξη, φροντίδα, συμπαράσταση. Ανάμεσα τους ο Αντικαρκινικός Σύνδεσμος, ο Σύνδεσμος Καρδιοπαθών, ο Πα. Συ. Κα. Φ., η Κίνηση Συμπαράστασης για το Εις, ο Σύνδεσμος για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια κλπ.

Επίσης ανάγκες σε εθελοντική εργασία έρχονται και από τα Κρατικά Ιδρύματα που λειτουργούν κάτω από το Τμήμα Ευημερίας όπως η Παιδική Στέγη, ο Εφηβικός Ξένωνας κλπ.

Ορισμένα παραδείγματα εθελοντικής εργασίας:

- Βοήθεια στη μελέτη παιδιού από οικογένεια με κοινωνικοοικονομικά προβλήματα.
- Απασχόληση, ψυχαγωγία, παιχνίδι με τα παιδιά της Παιδικής Στέγης.
- Ανάγνωση εφημερίδας σε ηλικιωμένο ένοικο Στέγης.
- Συμμετοχή σε δραστηριότητες κοινωνικοποίησης ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Μεταφορά ασθενών.
- Συμμετοχή σε προγράμματα πρόληψης για τα ναρκωτικά.

Η εθελοντική σας προσφορά μπορεί να γίνει τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο.

Το είδος της εθελοντικής προσφοράς μπορεί να συνδυαστεί με την ειδικότητά σας και να αποκτήσετε επαγγελματικές δεξιότητες διότι προσφέροντας μαθαίνουμε.

Το Σ.Ε. δίνει ταυτότητες στα μέλη του σαν αναγνωριστικό στοιχείο της ιδιότητάς τους όπως και πιστοποιητικά, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην αναζήτηση εργασίας ή σε περίπτωση συνέχισης των σπουδών.

Προσφέροντας δεν μαθαίνουμε μόνο, δημιουργούμε βαθιές φιλίες και καλλιεργούμε τις δικές μας ηθικές αξίες. Δίνουμε το μήνυμα σε όλη την κοινωνία ότι υπάρχουν υγιείς δυνάμεις που αντιστέκονται στον ατομισμό και δημιουργούν δίκτυα κοινωνικής υποστήριξης και αλληλοβοήθειας.

Θέλουμε να σας έχουμε μαζί μας γιατί έχετε να δώσετε και να πάρετε πολλά.”

Απόσπασμα από ομιλία της συντονίστριας του Σώματος Εθελοντών Λευκωσίας, Μαρίας Αντωνιάδου σε φοιτητές του Intercollege, στις 23 Αυγούστου 2000.